Windows XP configureren: deel 8

Tips & Tools voor XP

In de vorige aflevering van deze reeks hebben we het configuratiescherm vriendelijk bedankt voor bewezen diensten. Dat betekent echter niet dat we daarmee het laatste woord over de configuratie van Windows XP hebben gezegd. Als stevige uitsmijter geven we je dus een tiental nuttige tips mee op een bedje van gratis tools, zodat je Windows XP nóg beter naar je hand kan zetten...

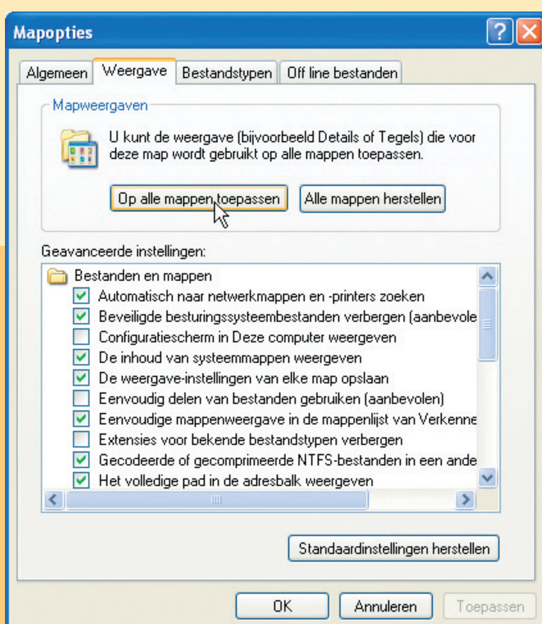
Handige tips

Het aantal sterren geeft de moeilijkheidsgraad aan: één ster is zeer gemakkelijk, vijf sterren staan voor zeer moeilijk.

Sneltoetsen *

Zonder de muis zou het maar lastig navigeren zijn in Windows! Maar we vergeten soms dat er van die handige sneltoetscombinaties bestaan waarmee je – veel vlugger dan enige muisbeweging – bepaalde handelingen kan uitvoeren. Zo voorzien de meeste moderne toetsenborden in een Windowslogo-toets, die je gewoonlijk zowel links als rechts van je spatiebalk vindt. En geloof ons vrij: je hoeft echt geen muisarm te hebben om snel aan die toets verslaafd te geraken. Een overzichtje van de interessantste combinaties met deze toets, vind je in de tabel hiernaast.

Toets	Toont het startmenu
Toets + D	Verklein of (na tweede druk) herstel alle vensters
Toets + E	Start Windows Explorer op
Toets + F	Start de ingebouwde zoekfunctie (bestanden)
Toets + Ctrl + F	Start de ingebouwde zoekfunctie (computers – netwerk)
Toets + L	Sluit het werkstation af, of opent het login-scherm
Toets + R	Opent het venster voor het uitvoeren van een programma
Toets + U	Opent het hulpprogrammabeheer (met vergrootglas)
Toets + F1	Opent Help en Ondersteuning
Toets + Break	Opent het venster met de Systeemeigenschappen
Toets + Tab	Laat je door de applicaties bladeren (taakbalk-knoppen)

Alle Explorer-mappen gelijk *

Windows XP Verkenner laat je de inhoud van een map op heel wat verschillende manieren bekijken: miniatuurweergaven, tegels, pictogrammen, lijst en details. Per map kan je aangeven hoe je die wilt bekijken. Wil je echter heel snel de inhoud van alle mappen op dezelfde manier getoond krijgen, dan doe je dat als volgt: Open de Windows Verkenner en ga naar het menu BEELD om je voorkeur in te stellen. Ga vervolgens naar het menu EXTRA en selecteer MAPOPTIES. Open het tabblad WEERGAVE en druk op de knop OP ALLE MAPPEN TOEPASSEN. Bevestig je keuze.

Alle mappen gelijk voor de wet.

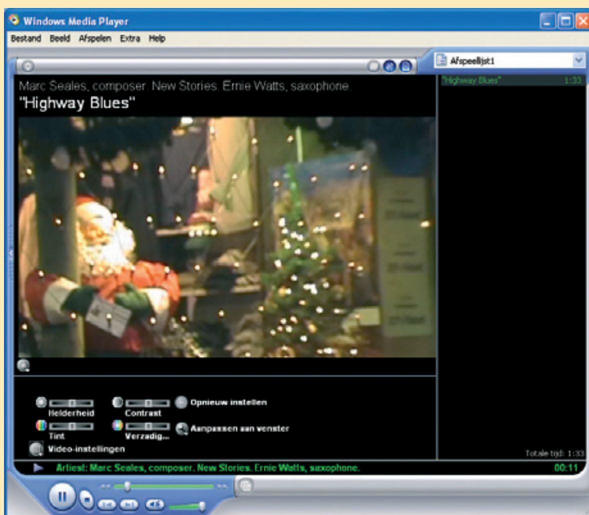

Cd-hoesjes **

Ben je een muziekfanaat, dan voegt de miniatuurweergave van de Windows Verkenner een leuk extraatje toe! Stel dat je al een hele reeks mp3-bestanden naar verschillende submappen op je harde schijf hebt gekopieerd – één map per cd bijvoorbeeld. Het zou best leuk zijn als de Verkenner elk van die mappen in de vorm van het bijhorende cd-hoesje zou tonen. Dat kan op de volgende manier. Kopieer het bestand met de afbeelding van het hoesje naar de juiste submap en geef dat bestand telkens de naam FOLDER.JPG mee. De Windows Verkenner zal dat bestand dan gebruiken om de map te tonen – zorg wel dat je de miniatuurweergave hebt ingeschakeld. Beter nog, gebruik je Windows Media Player, dan zal die ook automatisch dat bestand gebruiken als de speler de bijhorende muziek afspeelt. In je Windows Media Player moet je in het BEELDMENU dan wel eerst VISUALISATIES op ALBUMHOES zetten.

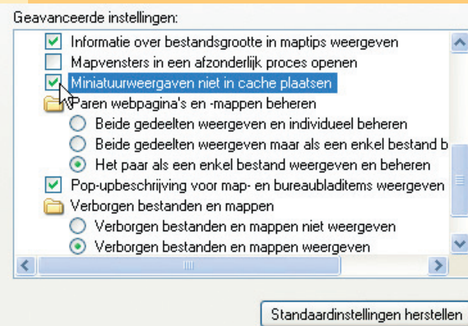
Je ziet in één oogopslag welke cd er in de map zit.

Ook de Media Player houdt van cd-hoesjes.

Kleine duimpjes **

De inhoud van je mappen als miniatuurweergave bekijken heeft wel één nadeel: je Windows XP creëert daarvoor in elke map van die vervelende thumbs.db-bestandjes. Zo'n bestand bevat namelijk een *cache* van de huidige afbeeldingen in die map, zodat Windows die sneller kan tonen. Ben je ze definitief beu, dan pak je dat als volgt aan. Eerst zorg je ervoor dat Windows geen cachebestanden meer aanmaakt: start de Windows Verkenner, ga naar het menu EXTRA, selecteer MAPOPTIES en vervolgens WEERGAVE. Ga op zoek naar het item MINIATUURWEERGAVEN NIET IN CACHE PLAATSEN en zet er een vinkje voor. Om al bestaande thumbs.db-bestanden te verwijderen, kan je de hulp inroepen van de ingebouwde zoekfunctie van XP (klik met de rechtermuistoets op de STARTKNOP en kies ZOEKEN). De gevonden bestanden hoef je dan maar te selecteren en via het snelmenu te verwijderen.

Weg met die thumbs-bestanden!

VAKTAAL

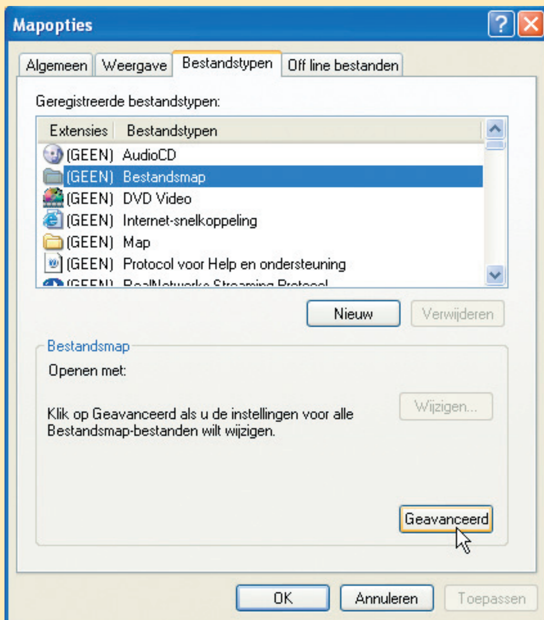
Cache: Het geheugen dat een computer reserveert om recent gebruikte gegevens beschikbaar te houden voor een volgende soortgelijke opdracht. De cache loopt als het ware vooruit op de vraag naar gegevens.

Mapinhoud afdrukken ****

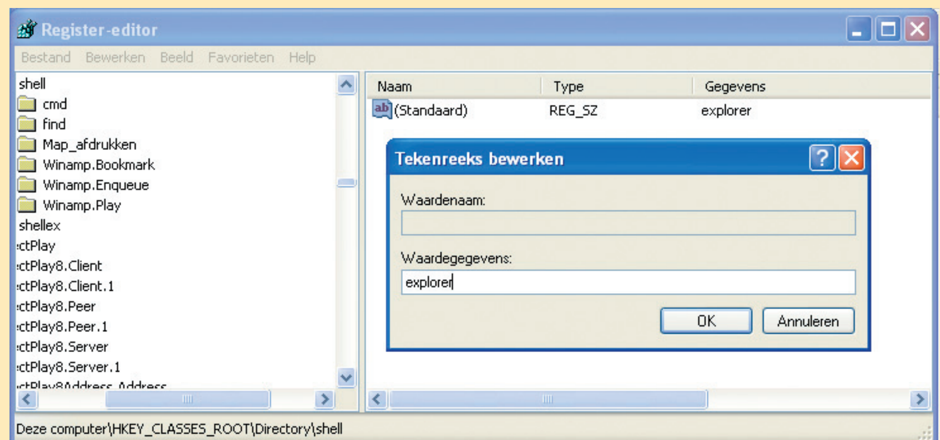
Een vervelende tekortkoming van de Windows Verkenner is dat er nog altijd geen (makkelijke) manier is om de inhoud van een getoonde map af te drukken. Met wat voorbereiding kan je die functionaliteit nochtans zelf inbouwen, en meteen koppelen aan een klik op de rechtermuistoets. Je hebt er wel een batch-bestandje voor nodig: de instructies die je hier intikt, worden dan allemaal netjes na elkaar uitgevoerd, zodra je dat bestand oproept. Dat bestand creëren we met het Kladblok, en we tikken er de volgende instructies onder elkaar in:

```
@echo off
cls
dir %1 /o:g >c:\tempdir.txt
start /w notepad /p c:\tempdir.txt
del c:\tempdir.txt
exit
```

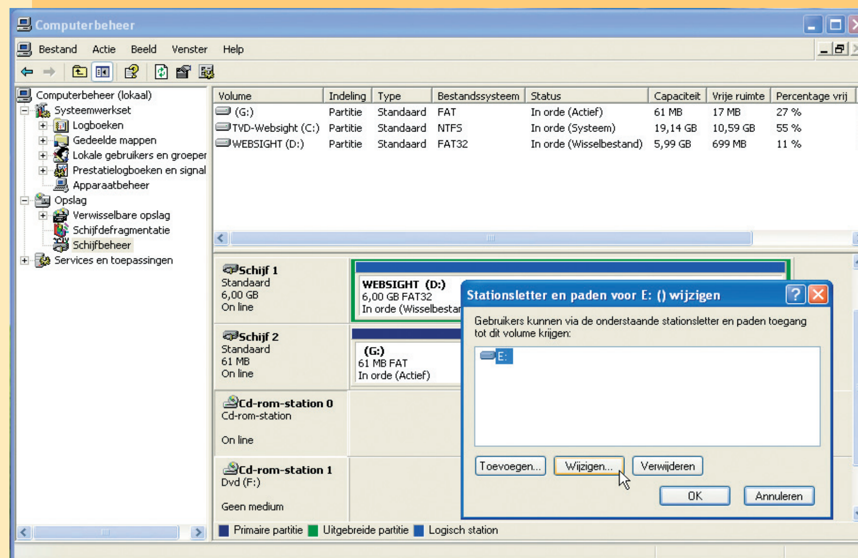
Sla dit bestand op in de rootmap van je C-schijf (c:\), onder de naam printdir.bat. Nu zorgen we ervoor dat het in het snelmenu van je Verkenner terechtkomt. Start je Verkenner op, open het menu Extra en kies Mapopties. Open het tabblad Bestandstypen en klik op Bestandsmap (bovenaan). Druk op de knop Geavanceerd, en vervolgens op de knop Nieuw. In het veld Actie tik je iets in als Map afdrukken, en via de knop Bladeren zorg je ervoor dat er in het tweede veld een verwijzing komt naar je kersverse printdir.bat-bestand. Bevestig ten slotte met OK (drie maal). Klik nu met de rechtermuistoets een map aan in je Verkenner, maar zorg dat je printer klaar staat: even later rolt er een afdruk van de mapinhoud uit! Vervelende nawerking van deze ingreep is dat de standaardinstelling voor het openen van zo'n map wel eens de mist ingaat. Dat kan je gelukkig herstellen, maar het vereist wel een kleine ingreep via de opdracht Regedit (die moet je in het veld Uitvoeren intikken): blader in het *register* naar de sleutel HKEY_CLASSES_ROOT\Directory\Shell, dubbelklik in het rechtervenster op Standaard, en tik in het veld Waardegegevens 'explorer' in, bevestig met OK en sluit Regedit weer af.

Je moet wat moeite doen om je mappen af te drukken.

Los zelf de problemen op!

Bepaal zelf welke letter je voor een extra schijf wil.

Schijfletters wisselen **

Je maakt een extra *partitie* aan, of je stopt er een tweede cd-drive bij... Daar draait Windows natuurlijk z'n hand niet voor om en even later heeft hij er zelfs al een extra schijfletter aan toegekend. Niet echt leuk als blijkt dat een vorige partitie of een gemapte netwerkschijf daardoor een lettertje is opgeschoven. Op de systeemschijf na, kan je echter zelf beslissen welke schijf welke letter hoort te hebben: klik met de rechtermuistoets op Deze Computer, en kies Beheren uit het snelmenu. Open in het linkervenster Opslag en dubbelklik op Schijfbeheer. Klik vervolgens met de rechtermuistoets op de bewuste schijf, en selecteer Stationsletter en paden wijzigen. Druk op de knop Wijzigen en kies een beschikbare letter uit. Bevestig ten slotte je keuze, en sluit het venster van Computerbeheer weer af.

Bestanden op cd branden **

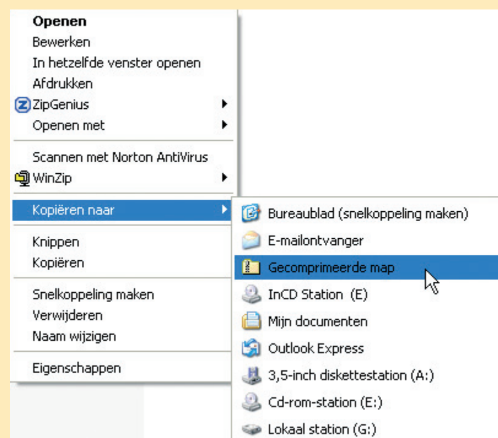
Windows XP maakt het eindelijk ook mogelijk om bestanden vanuit de Verkenner rechtstreeks naar cd-r(w) te branden. Dat gaat als volgt. Open je Verkenner en selecteer de mappen en/of bestanden die je op cd wil branden. In het taakvenster klik je in de rubriek **Afbeeldingstaken** vervolgens de optie **Naar cd kopiëren** aan. Zie je dat taakvenster niet, ga dan eerst naar het menu **Beeld**, en selecteer **Explorer-balk**. Verwijder daar alle vinkjes. Zodra je **Naar cd kopiëren** hebt aangeklikt, worden alle geselecteerde bestanden in een tijdelijke map ondergebracht, en Windows brengt je daarvan via een ballontip nabij je taakbalk op de hoogte. Klik hierop en je krijgt een overzicht van de gegevens die klaar staan om gekopieerd te worden. Dat doe je opnieuw via het **Taakvenster**, waar je dit keer kiest voor **Deze bestanden op cd** zetten. Gaat het om een cd-rw dan vind je hier ook een optie waarmee je alle huidige bestanden op de cd eerst nog kan wissen. Selectief bestanden wissen kan dus niet. Daarvoor heb je namelijk een programma nodig dat zo'n cd van een speciale formattering voorziet. De bekendste voorbeelden zijn InCD (Nero – Burning ROM) en DirectCD (Easy CD Creator).

De ballon houdt je op de hoogte.

Mappen en bestanden comprimeren *

'*Zippen*' moet één van de meest populaire computertermen zijn. Maar wist je ook dat Windows XP zonder extra tools bestanden en mappen kan comprimeren? Dat gaat als volgt...
Open je Verkenner en selecteer in een map de submappen en/of bestanden die je wil comprimeren, klik met de rechtermuistoets op één van je selecties, kies **Kopiëren naar** uit het snelmenu en vervolgens **Gecomprimeerde map**. Even later vind je in die map zo'n comprimeerde map terug, met dezelfde naam als de selectie waarop je met de rechtermuistoets had geklikt. Even dubbelklikken op die map is voldoende om ze te openen. Wil je nadien nog meer bestanden of mappen aan die gecomprimeerde map toevoegen, dan hoef je ze er maar naartoe te slepen. De inhoud van zo'n map uitpakken, gaat al even eenvoudig: klik met de rechtermuistoets op de map, en kies **Alles uitpakken**. Meteen schiet een wizard wakker die het uitpakproces in goede banen leidt.

Ook Windows XP kan mappen comprimeren.

Hardwareprofielen *****

Misschien ben je wel een van die computeraars die graag het onderste uit de kan haalt, en die zijn pc bijvoorbeeld snel even anders inricht als hij bepaalde spelletjes wil spelen. Dat kan een lastige klus zijn, maar met aangepaste hardwareprofielen verzacht je die pil: Windows zal je bij het opstarten dan zelf vragen met welke configuratie je de pc precies wil opstarten. Een voorbeeld maakt veel duidelijker. Klik met de rechtermuistoets op **Deze computer** en kies **Eigenschappen**. Open het tabblad **Hardware** en druk op de knop **Hardwareprofielen**. Kopieer het actieve profiel via de knop **Kopiëren** en geef een geschikte naam aan het nieuwe profiel (bijvoorbeeld: 'Optimaal voor spelletjes'). Nu kan je heel gericht services voor het nieuwe profiel in- en uitschakelen. Ga via de **Startknop** naar **Uitvoeren** en tik **Services.msc** in. Dubbelklik op een service en open het tabblad **Aanmelden**. Selecteer je nieuwbakken profiel – laat het standaardprofiel altijd ongewijzigd – en klik op de knop **Inschakelen** of **Uitschakelen**. Bevestig met **OK**. Deze procedure herhaal je voor elke service die wilt wijzigen. Op [www.tweakxp.com/tweakxp/display.asp?id=114] vind je bijvoorbeeld een uitgebreide lijst met services die je voor een optimale spel-pc beter niet automatisch laat opstarten. Start je nadien je pc op, dan krijg je de kans XP met je nieuwe profiel én de bijhorende services op te starten. Eenmaal opgestart met een bepaald hardwareprofiel, kan je vervolgens ook nog het Apparaatbeheer openen (**Deze computer**, **Eigenschappen**, **Hardware**, **Apparaatbeheer**), en ervoor kiezen om bepaalde apparaten enkel voor dat profiel uit te schakelen. Spaart alweer lekker wat geheugen uit...

Zet je pc zelf naar je hand.

VAKTAAL

Partitie: Een deel van een schijf. In geval van meerdere partities wordt de opslagruimte die fysiek slechts op één schijf staat, opgesplitst in verschillende virtuele schijven. Op die manier kan je verschillende besturingssystemen op iedere partitie draaien.

Register: Een reeks bestanden waarin Windows allerlei belangrijke configuratiegegevens bijhoudt over de hardware en de besturingsomgeving zelf.

Zippen: Een computerbestand comprimeren. Zip is het meest populaire systeem om bestanden compacter te maken. 'Gezipte' bestanden zijn sneller over te zenden dan 'ongezipte' originelen.

Klik en sluit! ***

Heb je het nu wel even gehad met Windows, dan is dit dé truc om het systeem supersnel af te sluiten… Ga naar je bureaublad en klik met de rechtermuistoets op een lege plaats. Kies NIEUW uit het snelmenu, en vervolgens SNELKOPPELING. In het venster van de wizard vul je de volgende opdracht in: SHUTDOWN -S -T 01. Druk op de knop VOLGENDE en geef een gepaste naam aan je snelkoppeling. Klik je dit icoontje vervolgens aan, dan klapt XP binnen de seconde (-t 01) dicht. Er zijn overigens nog meer extraatjes mogelijk met de shutdown-opdracht, zoals een computer in je netwerk van op afstand afsluiten of een mededeling laten zien voor Windows er de brui aan geeft. Die extra opties vis je snel uit als je via de 'STARTKNOP op UITVOEREN klikt, daar de opdracht CMD intikt, en vervolgens 'SHUTDOWN' zonder meer als opdracht geeft.

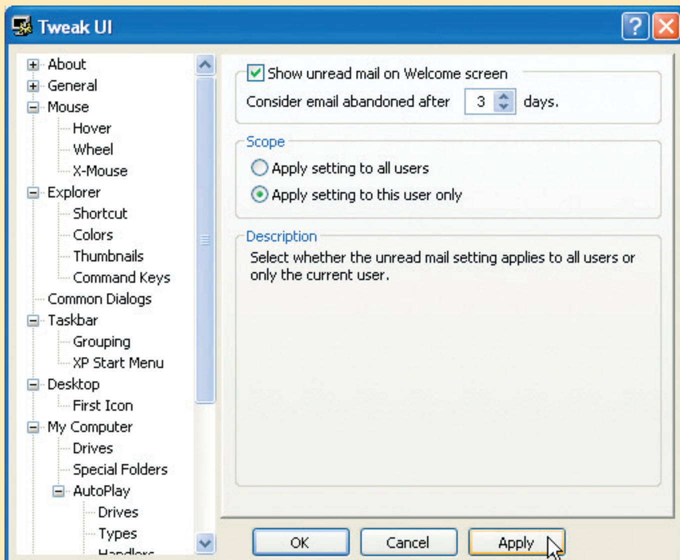

Laat je computer binnen de seconde dichtklappen.

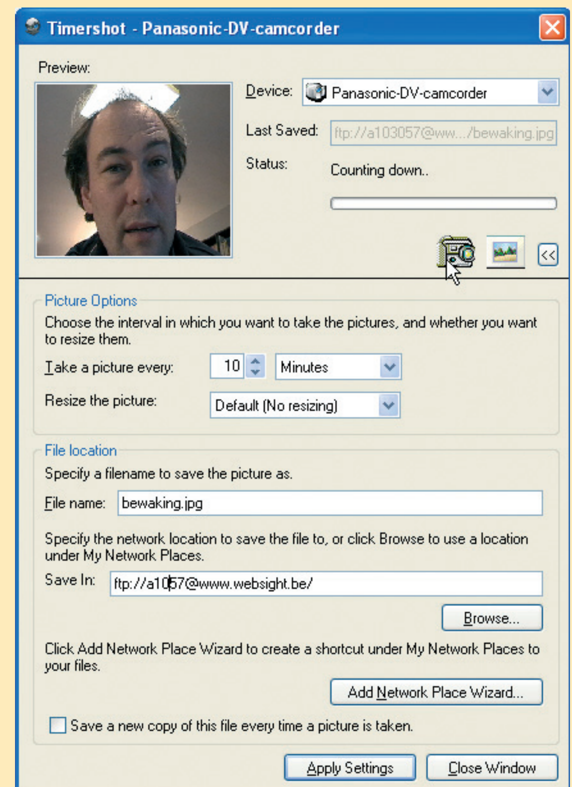
Gratis tools

Microsoft PowerToys * tot ***

Geheel gratis tools specifiek voor Windows XP liggen (nog) niet zo dik bezaaid. Toch hebben we er een aantal opgevist die je vast zal weten te waarderen. Noblesse oblige, en dus laten we de eer aan Microsoft met zijn onvolprezen PowerToys voor XP! Deze tools kan je gratis downloaden op [www.microsoft.com/windowsxp/pro/downloads/powertoys.asp] en er zitten echt wel juweeltjes tussen. Leuk speelgoed in handen van de iets gevorderde gebruiker is het bekende Tweak UI, waarmee je tal van instellingen kan aanpassen die anders tot diep in het register verborgen zitten. Om er een paar te noemen: ballontips uitschakelen, autoplay aan- of uitzetten, je map met fonts herstellen, enz. Gevaarlijke instellingen zitten er niet echt bij, maar dat is natuurlijk geen reden om onbezonnen te werk te gaan. Heb je een heuse wiskundeknobbel en ben je dus al lang uitgekeken op het magere rekenmachientje van Windows, download dan maar de Power Calculator: functies, grafieken, conversies en nog meer van dat fraais liggen hier voor het grijpen. Heb je het meer begrepen op wat luchtiger extraatjes dan kan de Webcam Timershot je wellicht bekoren. Je neemt er op gezette tijden een foto met je webcam mee, die je vervolgens automatisch naar je schijf, ergens op je netwerk of zelfs naar je webserver kan uploaden. Ideaal dus om een oogje in het zeil te houden op je bureauruimte terwijl je zelf op een exotisch eiland – mét internetaansluiting weliswaar – ligt te zonnen! Leuk koppel is ook wel de CD Slide Show Generator en HTML Slide Show Generator. Met de eerste tool tover je in minder dan geen tijd de afbeeldingen op je cd om tot een heuse diavoorstelling, en de wizard uit het tweede programma helpt je om die meteen in de vorm van webpagina's te gieten zodat je ze naar je eigen webstek kan uploaden.

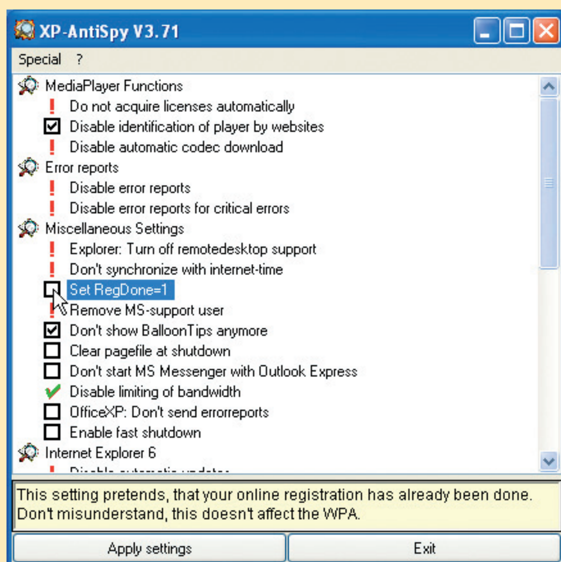
Haal verborgen instellingen naar boven met Tweak UI.

Hou je computer voortdurend in de gaten!

XP AntiSpy ***

Je kent heus wel spyware: software dus, die gegevens uit je pc haalt en die via het internet stiekem naar de makers van die spyware doorsluist. Wij beweren niet dat Microsoft zich daaraan bezondigt, maar zweren ook niet bij het tegendeel. Speel je liever op veilig, dan helpt XP-AntiSpy je zowat alle mogelijke poortjes te sluiten waarlangs Microsoft aan gegevens kan geraken die je liever niet prijsgeeft. Je kan het in verschillende talen (waaronder het Nederlands) downloaden op [**www.xp-antispy.de/download.htm**]. Het laat zich een beetje vergelijken met Tweak UI van Microsoft, maar XP-Antispy beperkt zich op een paranoïde manier wel tot de instellingen waarmee je pc via je internetverbinding contact kan zoeken met Microsoft. We raden je wel aan eerst de – erg beperkte – helpfunctie van XP-AntiSpy op te roepen (via het Vraagtekentje, en vervolgens About...). Die maakt je namelijk duidelijk wat precies de verschillende symbolen betekenen die je in XP-AntiSpy aantreft.

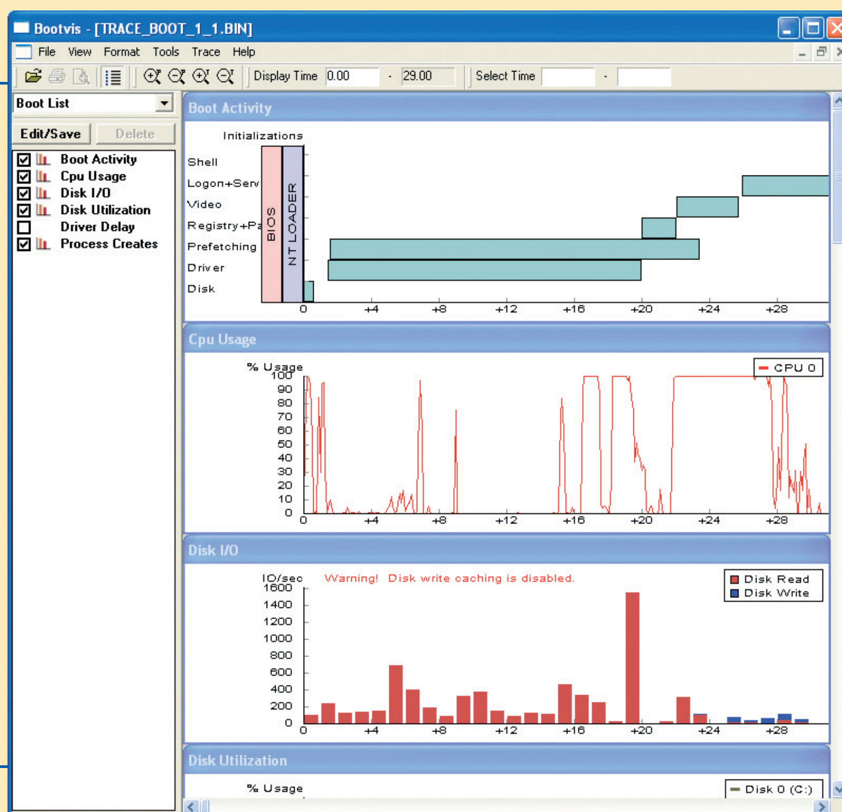
Hou de rangen gesloten!

Lexun Freeware ** tot *****

Op de webpagina [**http://home.carolina.rr.com/lexunfreeware/LexunFreeware.htm**] werd een handvol krachtige tools voor Windows XP samengebracht. Een ervan is DrvCareXP en dat is meteen het enige waar ook een beginner zich comfortabel bij voelt. Deze bundelt in één venstertje drie tools die je echter ook wel in Windows XP zelf kan vinden: Disk Cleanup, ScanDisk en Defragmentation. Wie hele partities wil kopiëren vindt zeker zijn gading in het complementaire duo DrvImagerXP en DrvClonerXP. De eerste tool maakt gebruik van een tussenbestand dat je vervolgens – al dan niet gecomprimeerd – naar cd kan branden, terwijl het tweede programma een rechtstreekse kopie toelaat. In principe kan je hiermee zelfs Windows XP naar een andere schijf transporteren. Schrikken ook registeroperaties je niet af, dan moet je zeker RegScrubXP downloaden, dat het XP-register grondig checkt op allerlei ongeregeldheden, zoals verwijzingen naar niet langer bestaande programma's. Met één druk op de knop kan je die fouten dan herstellen. Hekkensluiter is SectorSpyXP, een krachtige tool die enkel is weggelegd voor de echt gevorderde gebruiker! Hiermee kan je namelijk letterlijk alle gegevens van een partitie op sectorniveau bekijken, weliswaar als een loutere opeenvolging van bytes. Let wel, weet je niet 100% zeker wat je ermee moet aanvangen... hou je dan ver van deze tool!

Bootvis *****

Wie dacht dat Windows pas wakker schiet zodra het bureaublad verschijnt, vergist zich dik! Je zou versteld staan hoe actief Windows al is nog voor je het eerste icoontje te zien krijgt. Wil je precies weten wat er allemaal binnen je pc gebeurt tijdens de eigenlijke opstartfase van Windows, dan kan je Bootvis downloaden [**www.microsoft.com/hwdev/platform/performance/fastboot/BootVis.asp**]. Dit programma visualiseert aan de hand van allerlei grafieken wat er tijdens het opstartproces gebeurt. Zo kan je onder meer aflezen hoe actief je processor, geheugen of harde schijf dan wel zijn. Voor wie zich een ervaren computeraar durft te noemen, kan dat voldoende zijn om nog enkele seconden van het opstartproces af te knijpen.

Wat voert je computer zoal uit tijdens het opstarten?

— Toon Van Daele —